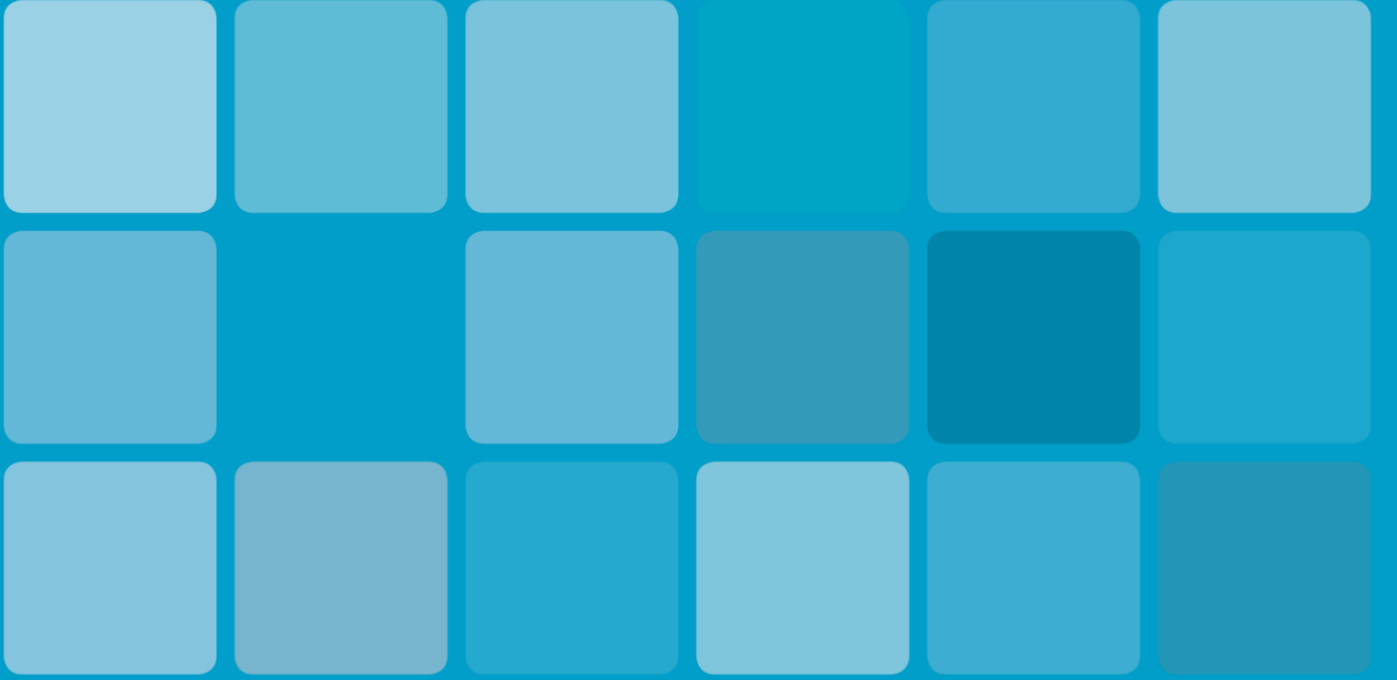

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7 veya 8. Sınıflar)

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü**

**MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**
(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu7 veya 8. Sınıflar)

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ.....	3
DEĞERLERİMİZ.....	4
YETKİNLİKLER	4
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6
SONUÇ.....	7
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖZEL AMAÇLARI	7
ÖĞRETİM PROGRAMINDA TEMEL BECERİLERİ	8
ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ.....	8
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	9
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	11
KAZANIM VE AÇIKLAMALAR	13
1. ÖĞRENME ALANI: BİREY, TOPLUM VE MEDYA.....	13
2. ÖĞRENME ALANI: KATILIM ORTAMI OLARAK MEDYA	13
3. ÖĞRENME ALANI: BİLGİ KAYNAĞI OLARAK MEDYA	14
4. ÖĞRENME ALANI: EĞLENCE KAYNAĞI OLARAK MEDYA	14
5. ÖĞRENME ALANI: İKNA ARACI OLARAK MEDYA	15

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek

2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak

3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak

4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizdir.

ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1) **Anadilde iletişim:** Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) **Yabancı dillerde iletişim:** Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

3) **Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7) İnisyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki

farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

SONUÇ

Elimizdeki programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçtiğimiz üzerine bilgi vermek de yerinde olacaktır. Bu bağlamda:

- Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen öğretim programları incelenmiş,
- yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin
- programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmış,
- illerden gelen her bir branşla ilgili zümre raporları incelenmiş,
- branşlara yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,
- eğitim fakültelerimizin branşlar ölçeğinde hazırladıkları raporlar incelenmiş,

bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız gözden geçirilip güncellenmiş ve yenilenmiştir. Programların uygulanmasına 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibarıyla topyekûn geçilecek ve sonrasında yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre yine gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle programlarımızın gelişmelerle ve bilimsel, sosyal, teknolojik vb. ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmış olacaktır.

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖZEL AMAÇLARI

Medya okuryazarlığı dersi ile öğrencilerden yazılı, görsel ve işitsel medyaya ek olarak sosyal ağlar, yeni medya ve video oyunları gibi diğer sayısal (dijital) ortamlara ait iletilere erişip, bunları kavrayarak eleştirel bakış açısı ile çözümlenmeler, değerlendirmeler yapmaları ve kendi iletilerini üretmeleri beklenir. Bu doğrultuda programın genel amaçları şunlardır:

1. Medya olgusunu, medyanın zaman içindeki değişimi ve dönüşümünü, bunun bireysel ve toplumsal yaşama yansımalarını kavrama.
2. Medya okuryazarlığının önemini kavrama.
3. Medya iletilerinin üzerinde düşünülebileceğini fark etme.
4. İhtiyaç duyduğu doğru ve geçerli bilgiye farklı medya araçlarını etkin şekilde kullanarak erişme.
5. Medya iletilerini biçimsel ve içerik özellikleri bakımından çözümlenme.
6. Medya iletilerini toplumsal, kültürel, ekonomik, politik bağlamları çerçevesinde değerlendirme.
7. İnsan hakları, sorumluluk, etik, mahremiyet, kişisel güvenlik konularını dikkate alarak etkili ve özgün iletiler oluşturma.

8. Medyanın güçlü bir kültür endüstrisi olduğunu fark ederek kültürümüze özgü içerikler tüketme ve üretmeye öncelik verme.
9. Medya alanındaki yenilikçi fikirleri inceleyerek özellikle yeni medyaya yönelik yaratıcı ve yenilikçi fikirler geliştirme ve bunları paylaşma.
10. Medyada deneyimlediği sorunlara karşı uygun tepkide bulunma.

ÖĞRETİM PROGRAMINDA TEMEL BECERİLER

Medya Okuryazarlığı Öğretim Programı'nda aşağıdaki becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır. Amaçlarda ifadesi olan ve TYÇ ile de uyumlu olarak bu ders kapsamında geliştirilecek beceriler yaşam becerileri ve medya okuryazarlığı becerileri olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yaşam Becerileri	Medya Okuryazarlığı Becerileri
<ul style="list-style-type: none"> • Karar verme • Problem çözme • Yaratıcı düşünme • Eleştirel düşünme • Bilgi okuryazarlığı • Empati • Kriz yönetimi • Uzlaşma • Arabuluculuk • İletişim • Araştırma • Zaman yönetimi • Özel hayat yönetimi • Girişimcilik • Teknoloji okuryazarlığı 	<ul style="list-style-type: none"> • Farkındalık • Erişim • Sorgulama • Çevrimiçi güvenlik (bireysel ve kamusal) • Çözümleme (analiz) • Değerlendirme • Üretim • Paylaşım (bireysel ve profesyonel medya planlaması) • Etkincilik (aktivizm)

ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Medya Okuryazarlığı Öğretim Programı'nda aşağıdaki değerler yer almaktadır:

Aile içi iletişime duyarlılık Alçakgönüllülük Arkadaşlık Nesnellik Dostluk Duyarlılık Dürüstlük Estetik Eşitlik Etik Farklılıklara saygı	İş birliği Özel hayata (mahremiyete) saygı Öz kontrol Özsaygı Paylaşma Sabır Sevgi Sorumluluk Özgürlük Özgüven Vatanseverlik Yardımseverlik
--	--

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Öğrenci, öğretmen ve ailenin; medya okuryazarlığını sadece medya ile yürütülen bir süreç olarak değerlendirmemeleri gerekir. Medyasız bir hayatın da var olduğunun ve özel ilgi alanları, spor, doğayı keşfetme, arkadaşlara ve akrabalara vakit ayırma, kitap ve süreli yayınlar okuma, geleneksel çocuk oyunları oynama, el sanatları ve zanaatlar gibi etkinliklere önem verilmesi gerektiğinin bilincinde olunmalıdır.
2. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda farkındalık, erişim, sorgulama, çevrimiçi güvenlik, çözümlenme, değerlendirme, üretim, paylaşım ve etkililik (aktivizm) becerileri temel yapı taşları olarak belirlenmiştir.
  - a. Farkındalık becerisi bireylerin medya iletileri üzerinde düşünmeye başladıklarında ve kendilerine anahtar sorular sorduklarında ortaya çıkmaktadır. Örneğin reklamları izlerken verilen mesaj akışına kapılmak yerine, farklı programlarda neden farklı reklamların (sabah kuşağındaki bir çizgi filmde şekerleme reklamı yer alırken bir kadın programında kozmetik ya da temizlik ürünün yer alması) kullanıldığını sorgulaması gibi.
  - b. Erişim becerisi çocukların medya araçlarına ve bu araçların içeriğine ulaşabilmelerini ifade etmektedir. İhtiyaç duydukları bir bilgiye medyada hangi kaynaklardan ulaşabileceklerini, hangi kaynakları güvenilir olarak kabul edebileceklerini ya da İnternet'te arama motorlarını kullanarak bu bilgiye nasıl daha hızlı ve doğru bir şekilde ulaşabileceklerini öğrenmeleri bu beceriye örnek olarak gösterilebilir.
  - c. Sorgulama becerisi uyumlanma sürecinde bize ulaşan medya iletilerinden şüphe etmeyi ve bunları eleştirmeyi gerektirir. Uyumlanma süreci, bireyin kendi kararlarıyla gerçekleşen uyumsama süreçleri kadar başka etkenlerin (örneğin medya) yönlendirmesiyle gerçekleşen uyumsatma süreçlerini de kapsayan genel bir kavramı ifade etmektedir. Uyumlanma sürecinde karar almadan önce özellikle medya ve iletilerinin etkili olduğu durumlarda sorgulama yapmayı ifade etmektedir. Örneğin ne gibi beklentiler içine girdiğimizi; yaşam standardı algımızı nasıl biçimlendirdiğimizi; alışkanlık, tutum, davranış ve kararlarımızı nasıl değiştirdiğimizi sorgulamak gibi.
  - d. Çevrimiçi güvenlik becerisi ile, iletişim teknolojilerine dayalı belli biçimlerde birbirine bağlı olan bireylerin kişisel güvenliklerini (kişisel bilgiler, gizlilik içeren konular gibi belli güvenlik tedbirlerini dikkate alarak paylaşmaya özen göstermesi) göz önüne alarak hareket etmeleri amaçlanmaktadır.
  - e. Çözümlenme becerisi bireylerin karşılaştıkları medya iletilerine yönelik bir hükme varmak için iletinin kaynağını, içeriğini ve amacını sorgulamalarını; medya iletilerini eleştirel bir gözle incelemelerini içerir. Örneğin; karşılaşılan bir haber metninin doğruluğu/güvenirliliği konusunda öğrenciler bu metni “olgu-görüş, ön yargı, kaynak kullanımı, bakış açısı, değerler vb.” unsurlara göre çözümlerler.
  - f. Değerlendirme becerisi, bireylerin karşılaştıkları medya iletilerini çözümlenerek ulaştıkları sonuçları iletinin üretildiği bağlam çerçevesinde “insan hakları, çocuk hakları, etik, sorumluluk, mahremiyet, gazetecilik ilkeleri, yayın ilkeleri” gibi ölçütlere göre değerlendirerek bir hükme varmalarını içerir. Örneğin; öğrencilerin çözümledikleri bir haber metnini, farklı haber kaynaklarından seçilen örnekleriyle karşılaştırarak doğruluğu/güvenirliliği konusunda hükme varmaları bu beceriyle ilgilidir. Sorgulama, değerlendirme ve çözümlenme becerilerinin eş zamanlı geliştiği göz ardı edilmemelidir.
  - g. Üretim becerisi bireylerin kendi medya iletilerini farklı biçimlerde (yazılı, işitsel, görsel ya da çoklu olarak) oluşturmaları ile ilgilidir. Burada öğrenciler eğlence, bilgi verme ya da ikna etme gibi amaçlarla medya iletileri üretirler.
  - h. Paylaşım becerisi, bireylerin çeşitli amaçlarla belli bir hedef (birey, grup veya kitle) gözeterek ürettikleri içerikleri iletiye dönüştürerek ve sorumluluk (etik, kültürel, hukuksal vb.) bilinciyle farklı medya biçimlerini (kanallarını) kullanarak ulaştırmalarıdır. Bu; bir noktadan bir noktaya, bir noktadan çok noktaya veya çok noktadan çok noktaya olacak şekilde tasarlanabilir.
  - i. Eylemcilik becerisi bireylerin takip ettikleri medya ve içerikleriyle ilgili beğendikleri veya rahatsız oldukları durumlar karşısında uygun ve yasal tepkilerde bulunmasını ifade etmektedir. Bunlar; takdir etme, takip etme, tavsiye etme, engelleme, şikâyet etme, alternatif arama, alternatif üretme gibi tepkilerdir.

3. Medya okuryazarlığı dersinde birey ve medya ilişkisi temel çıkış noktası olarak ele alınmıştır. Medya okuru olarak çocuklar; çizgi film, bilgisayar oyunu, çocuk şarkıları gibi eğlendirmeye; haber, belgesel ve kamu spotu gibi bilgilendirmeye ve reklamlar gibi ikna etmeye yönelik medya iletileri ile karşı karşıya gelmektedirler. Medya yazarı olarak ise çocuklar kendi medya iletilerini kendileri üretebilmektedirler. Bu nedenle Öğretim Programı'nın öğrenme alanları ve üniteleri oluşturulurken medya ve birey ilişkisi, medya içeriğinin “eğlendirme, bilgilendirme, ikna etme” özellikleri ile medya izleyicisinin “üretici konumu” esas alınmıştır. Bunların her biri birer ünite olarak düşünülmüş ve her bir ünite “farkındalık, erişim, sorgulama, çevrimiçi güvenlik, çözümlenme, değerlendirme, üretim, paylaşım ve eylemcilik” becerilerine hitap eden kazanımlara yer verilmiştir.
4. Medya okuryazarlığının temel becerilerinden biri olan “medya üretimi” aynı zamanda medya okuryazarlığı eğitiminde en çok tercih edilen öğretim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda öğrencilerden farklı medya biçimlerini (yazı, ses, görüntü) kullanarak kendi medya iletilerini üretmeleri istenilmektedir. Öğrencilerin üretmek keşfetmeleri ve çıkarımlarda bulunmaları, metinlerden çok uygulamaya dayalı çalışmalar yapmaları temel yaklaşım olarak benimsenmelidir. Bu doğrultuda yapılacak üretim çalışmalarının “Medya Okuryazarlığı Şenliği” ile sürece yayılması ve sürecin sonunda sergilenmesi amaçlanmıştır.
5. Medya üretimi çalışmalarında girişimcilik becerisini geliştirmek için öğrencilerin yapacağı özgün ve yaratıcı çalışmalarda içsel motivasyonlarını arttıracak şu üç noktaya dikkat edilebilir: özerklik, ustalık ve amaç. Medya okuryazarlığı dersinde öğretmen öğrencilerinin isteyerek, severek, merak ederek seçtikleri konular üzerinde çalışarak ustalaşmalarına, uzmanlaşmalarına ve öğrenci için büyük bir amacı başarmalarına rehberlik ederek içsel motivasyondan istifade edebilir. Medya Okuryazarlığı Şenliği içsel motivasyonu harekete geçirecek bir planlama içerisinde yürütülebilir.
6. Medya okuryazarlığı dersinin öğretiminde gerek öğretim materyallerinde gerekse öğretmenlerin içerik zenginleştirme çalışmalarında, çocukların ilgileri doğrultusunda iletişim tarihine dair anekdotlardan yararlanılması faydalı olabilir.
7. Medya üretim süreçlerini daha yakından görebilmeleri için olanaklar çerçevesinde medya kuruluşu temsilcileri sınıfa davet edilmeli, bu kuruluşlara ziyaretler düzenlenmeli ve öğrencilerin üretim süreçlerini doğrudan tecrübe etmeleri sağlanmalıdır.
8. Medya çözümlenme ve üretimi etkinliklerinde şu noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir:
  - a. Etik ilkelere uygun ve sorumluluk bilinciyle hareket etme,
  - b. İnternet'e öncelik vermekle birlikte diğer medya biçimlerine de (televizyon, gazete, radyo, dergi, kitap, broşür, afiş vb.) yer verme,
  - c. Sosyal paylaşım sitelerinin kullanımı konusunda yasal yaş sınırını dikkate alma,
  - d. Güncel konulara (barışın önemi, eğitimin gerekliliği, yardımlaşma, kadına şiddet, sporda şiddet, kötü alışkanlıklar, obezite vb.) öncelik verme,
  - e. Kültürel ve dinî değerlere duyarlı olma,
  - f. Türkçe'nin kullanımı konusunda bilinçli hareket etme.
    - Medyadaki söz varlığı unsurlarını; çözümlenme, değerlendirme ve üretim başta olmak üzere tüm medya okuryazarlığı öğrenme aşamalarında dikkate alma.
    - Medyayı anlamlandırmada dinleme/izleme ve okuma becerilerini etkin bir şekilde kullanma.
    - Medya üretiminde konuşma ve yazma becerilerini etkin bir şekilde kullanma.
    - Dilin zenginliğini ve söz varlığını ön plana çıkaracak yerel ve yöresel söylem ve deyimleri kullanmaya duyarlılık gösterme.
    - Türkçe ile iletişime karşı olumlu tutum geliştirme ve Türkçe'yi etkin bir şekilde kullanma.
9. Medya okuryazarlığı alanına özgü Türkçe veya yabancı dillerdeki terimleri daha anlaşılabilir ve erişilebilir kılmak için çoklu medya biçimlerinin kullanıldığı bir sözlükçe yapılabilir.
10. Medya okuryazarlığı dersinde yapılacak çalışmalarda disiplinlerarası bir perspektif de gözetilmektedir. Bu çerçevede örnek olarak aşağıdaki açıklamalar dikkate alınabilir:
  - a. Medya kullanımı sürecinde karşımıza çıkan tablo, grafik, infografik gibi sayısal verilerin temelde anlaşılması ve yorumlanmasında matematik yetkinliği ile ilişkilendirme.

- b. Teknolojinin doğası bağlamında bilişim teknolojileri ile ilgili etik odaklı yapılan ikilem tartışmalarını Fen ve teknolojide temel yetkinliklerle ilişkilendirme.
- c. Medya iletilerinde farklı duyguların hangi müziklerle verildiğini fark etme.

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı; aşağıdaki tabloda sunulduğu gibi Bilgi, Beceri ve Duyuş boyutlarıyla, bu boyutların ilişkilendirildiği Medya Okuryazarlığı İlkeleri ve Medya Çeşitliliği bağlamlarından oluşmaktadır. Bu doğrultuda Öğretim Programı; medya okuryazarlığı alan bilgisi, ilkeleri ve medya çeşitliliğini; öğrenmeyi öğrencinin yaşamı ile doğrudan ilişkili hâle getirmek için beceri ve değer boyutlarıyla ilişkilendirerek ele almıştır.

Bilgi	Beceri	Duyuş
Öğrenme Alanları 1. Birey ve Medya 2. Toplum ve Medya 3. Medyanın İşlevleri a. Bilgi kaynağı olarak medya b. Eğlence kaynağı olarak medya c. İkna aracı olarak medya d. Katılım ortamı olarak medya	1. Yaşam Becerileri 2. Medya Okuryazarlığı Becerileri a. Farkındalık b. Erişim c. Çözümleme (analiz) d. Değerlendirme e. Üretim f. Paylaşım g. Eylemcilik	1. Tutum 2. Motivasyon 3. Değerler a. Ulusal ve uluslararası kültürel değerler b. Medya etiği c. Sorumluluk
Medya Okuryazarlığı İlkeleri		Medya Çeşitliliği/Biçimleri
1. Medya gerçeklik inşası sunar ve bu yüzden tüm medya iletileri kurgulanmıştır. 2. Her medyanın farklı özellikleri, güçlü ve zayıf yanları ve kendine özgü bir dili vardır. 3. Aynı medya iletileri farklı kullanıcılar tarafından farklı şekilde anlaşılabilir. 4. Medya ticari kazanç amaçlayan bir kurumdur. 5. Medya iletilerine değerler ve bakış açıları yerleştirilmiştir. 6. Her yeni medya yeni diller, yeni görsel-işitsel dil bilgileri ve dilin kullanımında yeni yollar önerir.		1. Geleneksel Medya a. İşitsel (Radyo) b. Görsel (Televizyon, sinema) c. Basılı (Gazete, dergi, kitap) 2. İnternet 3. Etkileşimli Medya a. Yeni Medya b. Sosyal Medya c. Sosyal Ağlar

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nın yapısında yukarıda vurgulanan hususlardan hareketle öğrenme alanları oluşturulmuştur. Bu öğrenme alanları; "birey, toplum ve medya, katılım ortamı olarak medya, bilgi kaynağı olarak medya, eğlence kaynağı olarak medya, ikna aracı olarak medya" başlıklarından oluşmaktadır.

Birey, Toplum ve Medya

Bu öğrenme alanında bireyin medyayı tanıması, bireysel ve toplumsal olarak medyanın kendi hayatındaki yerini olumlu ve olumsuz etkileriyle değerlendirmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bilinçli medya kullanımı için medya okuryazarlığının önemi vurgulanmaktadır.

Katılım Ortamı Olarak Medya

Bu öğrenme alanında yalnızca erişim ve takip olanağı tanıyan geleneksel medyanın yanı sıra üretim ve katılım olanağı sağlayan yeni medya karşısında bireyin artan hak ve sorumluluklarının farkında olması hedeflenmektedir.

Bilgi Kaynağı Olarak Medya

Bu öğrenme alanında, artan bilginin ve bilgiye erişim araçlarının sunduğu imkânlar ile doğru ve güvenilir bilgiye erişimin zorlukları karşısında bireylerin duyarlı ve yetkin olmaları beklenmektedir.

Eğlence Kaynağı Olarak Medya

Bu öğrenme alanında, bireyin medyayı yalnızca eğlence kaynağı olarak algılamaması, hangi tür unsurların medyayı daha farklı sunmaya yaradığını kavraması, zamanını uygun ve kaliteli kullanabilmesi,

yaşına uygun ürünleri tercih etmesi, medyanın eğlence başlığı altında bir kültür endüstrisine dönüştüğünün farkına varması amaçlanmaktadır.

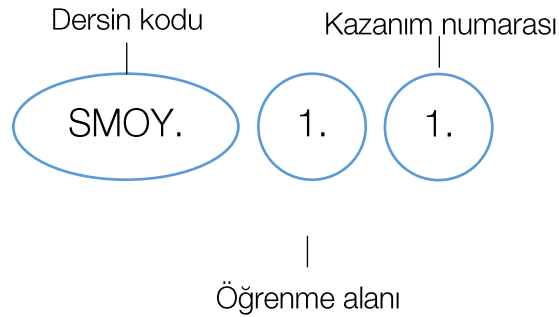
İkna Aracı Olarak Medya

Bu öğrenme alanında, medya içeriklerinde yer alan yazıların, seslerin ve görüntülerin farklı tekniklerle bireyi ikna etmek için kullanıldığını fark ederek medyanın çeşitli temsillerin ve kahramanların yardımıyla tektipleştirilmiş bir yaşam biçimi sunduğunu kavramaları amaçlanmaktadır.

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme alanları, ünite adları ve süreleri aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

ÖĞRENME ALANI NO	ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	SÜRE/DERS SAATİ*	ORANI (%)
1	BİREY, TOPLUM VE MEDYA	4	15	21
2	KATILIM ORTAMI OLARAK MEDYA	4	15	21
3	BİLGİ KAYNAĞI OLARAK MEDYA	4	15	21
4	EĞLENCE KAYNAĞI OLARAK MEDYA	4	14	19
5	İKNA ARACI OLARAK MEDYA	4	13	18
GENEL TOPLAM		20	72	100

Öğrenme alanı içerisinde verilen kazanımlar şu şekilde numaralandırılmıştır.

Bununla birlikte kazanımların kapsamlarının belirlenerek somutlaştırılması amacıyla kazanım ifadelerinin altında açıklamalar yapılmıştır.

KAZANIM VE AÇIKLAMALAR

1.ÖĞRENME ALANI: BİREY, TOPLUM VE MEDYA

Beceriler: Eleştirel düşünme, zaman yönetimi, özel hayat yönetimi ve girişimcilik gibi yaşam becerileri ve tüm medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Değerler: Aile içi iletişime duyarlılık, işbirliği, arkadaşlık, dostluk, öz kontrol, özsaygı gibi değerler ile ilişkilendirilebilir.

Kazanımlar:

SMOY.1.1. Medyanın, kendi hayatındaki yerini kavrar.

Medya kavramına ve medyanın zaman içerisindeki gelişimine değinilir.

SMOY.1.2. Medya okuryazarlığını kavramını ve bu kavramın kendisi için önemini bilir.

SMOY.1.3. Medya alanındaki meslekleri tanıtır.

SMOY.1.4. Medya ile ilişkilerinde yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik özgün, yaratıcı ve yansıtıcı proje fikirleri geliştirir.

Öğrencilerin grup çalışması olarak işbirliği içerisinde çalışacakları ve yıl boyu sürecek bir proje sürecinin başlangıcını ifade eden bir kazanım olarak yazılmıştır. Proje fikirlerini geliştirirken 2.4., 3.4., 4.4. ve 5.4. kazanımları başta olmak üzere konular işlendikçe edindikleri tüm bilgi, beceri ve deneyimleri eklemeyerek projelerini oluşturmaları önerilmektedir. Eğitim öğretim yılı sonunda öğrenci projelerinin "Medya Okuryazarlığı Şenliği" adıyla sergilenmesi önerilmektedir.

2. ÖĞRENME ALANI: KATILIM ORTAMI OLARAK MEDYA

Beceriler: Karar verme, iletişim, empati, kriz yönetimi gibi yaşam becerileri ve tüm medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Değerler: Paylaşma, özgürlük, sorumluluk, özel hayata saygı gibi değerler ile ilişkilendirilebilir.

Kazanımlar:

SMOY.2.1. Medyaya erişirken, medyayı takip ederken ve medya içeriği üretirken bireysel/toplumsal sorumlulukları yerine getirir.

Etik, mahremiyet, telif ve fikir hakları, kişisel güvenlik, dilin doğru kullanımı vb. konular ele alınabilir.

SMOY.2.2. Medyaya erişirken, medyayı takip ederken ve medya içerikleri üretirken haklarını kullanır.

SMOY.2.3. Beğendiği veya sorunlu gördüğü medya içeriklerine ilişkin duyarlı davranır.

İlgili kişi ve kurumlara (medya üreticisi, izleyici temsilcisi, okur temsilcisi, editör, RTÜK vb.) düşüncelerini iletmeleri sağlanabilir.

SMOY.2.4. Medyanın bireye sunduğu imkânları kullanır.

Hem medya okuru hem de medya yazarı bakış açılarıyla (bir virüsün nasıl temizleneceği ile ilgili bir videoyu izlemek veya bunu anlatan bir video üretmek gibi) ele alınabilir. Projeye ilgili araştırma yaparken hem hak ve sorumlulukların farkında olmayahem de medyanın sunduğu imkânlardan yararlanmaya özen gösterilebilir.

3. ÖĞRENME ALANI: BİLGİ KAYNAĞI OLARAK MEDYA

Beceriler: Bilgi okuryazarlığı, problem çözme, araştırma, uzlaşma gibi yaşam becerileri ve tüm medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Değerler: Nesnellik, sabır, etik, dürüstlük gibi değerler ile ilişkilendirilebilir.

Kazanımlar:

SMOY.3.1. Günümüzde bilgiye yönelik erişim, takip, yararlanma, değerlendirme, üretme, paylaşma gibi imkânları keşfeder.

SMOY.3.2. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmanın önündeki engelleri fark eder.

Agnoloji, trolleme, siber zorbalık, ne aradığını bilmeme, yolunu kaybetme, yankı odası etkisi, klişeler, önyargılar vb. engellerin farkına varması sağlanabilir.

SMOY.3.3. Doğru ve güvenilir bilgilere ulaşmak için uygun stratejilerden yararlanır.

Gazete, televizyon ve İnternet gibi farklı medyada doğru ve güvenilir bilgiye erişimin farklı stratejilerle mümkün olabildiği dikkate alınır.

SMOY.3.4. Amaç ve hedef kitesine uygun farklı türde medya iletileri oluşturur.

Aynı medya iletinin farklı bireyler tarafından farklı şekilde anlaşılacağı dikkate alınabilir. Güncel ve toplumsal konular (bağış kampanyası, tasarruf, vergi bilinci, iş ve sosyal güvenlik gibi) ele alınabilir. İlk ünite de ifade edilen medya okuryazarlığı şenliğine yönelik hazırlanacak proje çalışmalarında amaç ve hedef kitesinin belirlenmesiyle ilişkilendirilebilir.

4. ÖĞRENME ALANI: EĞLENCE KAYNAĞI OLARAK MEDYA

Beceriler: Yaratıcı düşünme, uzlaşma, empati, iletişim ve karar verme gibi yaşam becerileri ve tüm medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Değerler: Sevgi, estetik, farklılıklara saygı, vatanseverlik ve özgüven gibi değerler ile ilişkilendirilebilir.

Kazanımlar:

SMOY.4.1. Eğlence amacı ile seçilen medya iletilerinin içerik ve biçim özelliklerini çözümler.

Konu, bakış açısı, ön yargı, klişeler vb. içerik öğelerinin yanısıra görüntü, ses ve yazı gibi teknik özellikler üzerinde durulabilir.

SMOY.4.2. Farklı izleyici kitlelerine yönelik eğlence medyası üretir.

Yaş, cinsiyet, meslek ve kültür gibi değişkenlerden hareketle farklı izleyici kitleleri için yazılı, sözlü, görüntülü veya çoklu medya ürünleri oluşturulabilir.

SMOY.4.3. Kültür endüstrisi olarak medyanın yerini ve işlevlerini tartışır.

Medyanın sadece içerik değil ayrıca bir kültür endüstrisi ürettiği; moda, marka, müzik, oyun ve oyuncak tasarımı gibi popüler kültür ürünleri üzerinde durulabilir.

SMOY.4.4. Küreselleşme sürecinde medyanın kültürel mücadelenin aracı olduğunu bilerek millî kültürünü öne çıkaracak içerik ve ortamları tasarlar.

Millî kültürün korunabilmesi için kendi değerleriyle örülmüş ve bu değerleri taşıyan (ulusal sinema ürünleri, yerli TV dizileri, yerel folklorik ürünler, yerel mutfak, geleneksel oyunlar, masallarımız, yerel zanaat ve el işleri gibi) ürünler ortaya konması ve bunların yayılması hem ulusal hem de uluslararası bir ülkü olarak değerlendirilebilir. İlk ünite de ifade edilen medya okuryazarlığı şenliğine yönelik hazırlıklar gözden geçirilebilir.

5. ÖĞRENME ALANI: İKNA ARACI OLARAK MEDYA

Beceriler: Yaratıcı düşünme, uzlaşma, arabuluculuk, karar verme ve araştırma gibi yaşam becerileri ve tüm medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Değerler: Alçakgönüllülük, duyarlılık, eşitlik ve yardımseverlik değerleri ile ilişkilendirilebilir.

Kazanımlar:

SMOY.5.1. Medya iletilerinde dilin, yazıların, seslerin ve görsellerin ikna etme amacıyla nasıl kullanıldığını kavrar.

Medya içeriklerinde yer alan yazılar, sesler, görüntüler, farklı çekim ölçeklerinin oluşturduğu anlamlar yardımıyla hedef kitlenin, izleyicinin bir ürüne dönüştürülmesi vurgulanabilir.

SMOY.5.2. İkna etme tekniklerini göz önüne alarak reklamları çözümler.

Tanık gösterme, tanınmış kişileri kullanma, sürüye uyma, mizah, geçmişe özlem, öyküleme gibi teknikler üzerinde durulabilir.

SMOY.5.3. Medyada karakterlerin (kahramanların) kullanımını değerlendirir.

Medyanın bazı hedeflerini albenisi yüksek kahramanları (rol model, temsil ve ikna) vasıtasıyla gerçekleştirmeye çalıştığı (özellikle dünya oyun ve oyuncak pazarı üzerinden yapılacak incelemelerle) sorgulanabilir. Toplumsal cinsiyet rolleri, ön yargılar, kalıplaşmış yargılar ve bakış açıları üzerinde durulabilir.

SMOY.5.4. İkna tekniklerini kullanarak medya iletileri üretir.

Toplumsal duyarlılığı harekete geçirmek amacıyla toplumsal dayanışma, örnek kişi ve davranışlar, şiddet, zararlı alışkanlıklar, ekmek israfı ve vergi bilinci gibi konular üzerinde durulabilir. İlk ünite de ifade edilen medya okuryazarlığı şenliği gerçekleştirilebilir.

